

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie în Limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Relații Internaționale și Studii Europene
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Relații Internaționale și Studii Europene – linia maghiară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria integrării europene HLM1502				
2.2 Titularul activităților de curs	Conf.univ. dr. LÖNHART Tamás				
2.3 Titularul activităților de seminar					
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E
				2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	126	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					14
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	42 fiz./126 conv.				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea cursului- vizualizarea unor documente, statistici, modele, hărți digitalizate - necesită folosirea unui calculator și videoproiector.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea seminarelor necesită pentru prezentarea rezultatelor aportului individual al studenților (prezentarea referatelor) și vizualizarea unor documente, statistici, modele, hărți digitalizate folosirea calculatorului și al unui videoproiector.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice domeniului • Utilizarea instrumentelor de cercetare socială • Capacitatea de a proiecta și implementa un proiect de cercetare • Capacitatea de a colecta date • Capacitatea de a analiza și interpreta datele
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea gândirii critice • Analiza și sinteza • Vorbitul în public și abilități de prezentare • Munca în echipă • Competențe digitale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul și seminarele de <i>Istoria integrării europene</i> au ca obiectiv primordial introducerea studenților de la specializarea Istorie și de la specializarea Relații Internaționale și Studii Europene în ideile fondatoare, actorii, cadrul instituțional și baza teoretică, atât al începuturilor, cât și al dezvoltării și evoluției actuale a procesului unificării europene, înțelegerea fenomenului de integrare economică regională, a valențelor instituționale, ideative ale acestui proces, al implicațiilor politice, ceea ce au marcat definitoriu evoluția istoriei contemporane și recente, atât în Europa cât și în lume. • Astfel, considerăm, că prezentul curs oferă studenților oportunitatea de a cunoaște și înțelege ideile și conceptele fundamentale, în evoluția lor organică, definită de conjunctura în schimbare a politicii și proceselor economice mondiale. Însușind aceste concepte și idei, pot să deprindă modul corect de operare, înțelegând sensurile reale și implicațiile procesuale și instituționale ale ideilor, planurilor și teoriilor formulate în perioada contemporană cu privire la fenomenul integrării europene. Pentru aceste obiective, înțelegem ca necesară integrarea conținutului privind Istoria integrării europene în contextul cunoștințelor de istorie universală modernă și contemporană, evoluția instituțiilor politice în secolul XX și noțiuni de istorie politică și economică contemporană.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • O primă grupare de teme focalizează asupra conceptului de Europa, analizând diferențele paradigmă, economică, politică, culturală, surprinzând totodată evoluția diacronică a ideii de unificare regională, a proiectelor inițiale, din perioada medievală și premodernă, privind argumentarea unificării statelor din această parte a lumii. Continuând cu analiza efectelor modernității, a iluminismului și al programelor revoluționare moderne, se analizează planurile de federalizare-confederare din secolele XVIII-XIX, precum și a dezbatelii interbelice privind ideea europeană – paneuropeanismul lui Richard Coudenhove Kalergi, proiectele lui Aristide Briand, Milan Hodza, Benedetto Croce, Carlo Sforza, Altiero Spinelli.

	<ul style="list-style-type: none"> Partea a doua al acestui curs, focalizează asupra evoluției postbelice din Europa, al primelor decenii de integrare economică, în partea Occidentală a continentului, sub impactul planului Marshall, evoluând de la momentul fondator al Planului Schuman (1950), prin Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, la Comunitatea Economică Europeană și Euratom (1957), la Comunitățile Economice Europene (CEE), al cărei evoluție este surprins și în conjunctura perioadei marcate de destinderea intervenită între superputerile Războiului Rece și deceniul „euroscepticismul”. Analizând aceste evoluții în strânsă legătură cu conjunctura politică și economică mondială din perioada 1945-1975, cursul prezintă atâtdezbaterea ideatică, planurile și proiectele, abordările teoretice, care au fundamentat evoluțiile recente în domeniul integrării europene, cât și evoluția cadrului instituțional comunitar. În partea a treia al cursului și seminarelor analizăm procesul realizării uniunii monetare (EMU), de la European Currency Unit la realizarea Băncii Centrale Europene și introducerea Euro, precum și implicațiile realizării Pieței Comune, pornind de la analiza Acordului de la Schengen, al Tratatelor de la Maastricht (1992), Amsterdam (1997), Nizza (2000). Focalizându-se asupra reformei instituționale și al adâncirii integrării, obiective centrale în ultimul deceniu al secolului XX, cursul cuprinde și evoluțiile recente privind dezbaterea Proiectului unei Constituții al Uniunii Europene și Tratatul de la Lisabona (2007), analizând cu studenții setul de obiective formulate și argumentele în contradictoriu, familiarizându-i astfel cu conținutul celor mai recente dezbateri privind obiectivele, cadrul instituțional, competențele Uniunii Europene. Procesul de largire al UE, dezvoltarea Politicii Externe și de Securitate Comunitară, precum și implicațiile demersului de regionalizare, al aplicării ideii subsidiarității sunt parte al acestei analize.
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
I. Europa: dimensiuni economice, politice, culturale – analiză conceptuală.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: continent, peninsulă, platformă continentală, zona mediteraneană, civilizația greco-romană, Europa carolingiană, „Occidens christianorum”, renașterea, umanism, reprezentare, pluralism, secularizare, stat de drept, stat național, „pan-europeanism”, federare / confederare, integrare.
II. Ideea de unificare europeană – epoca medievală și premodernă	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: epoca carolingiană, schisma (1054), Regatul latin în Bizanț (1204), „Occidens christianorum”, feudalism, vasalitate, regimul stărilor feudale, investitură, hegemonie, confederare, „Drang nach Osten”, creștinare, Magna Charta, constituții, universități, corpuși legiuitorii, confruntarea cu islamul, cruciade, efort militar concertat, sancțiuni economice, vămi, corpuși reprezentative.
III. Ideea de unificare europeană în perioada modernă – de la afirmarea ideilor iluminismului la ideea statelor naționale moderne.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: capital, piețe de desfacere, comerț, urbanizare, îmburghizire, „Leviathan”, centralizare, putere absolută, constituționalitate, reprezentare, corpuși reprezentative, drepturi și obligații, principiul separării puterilor, pluralism, suveranitate, evoluții demografice, colonizare, resurse, uniune vamală, solidaritate socială, drept internațional, „civitas gentium”, ideea păcii eterne.

IV. Planuri de federalizare / confederare în Europa perioadei 1848-1918.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: ideea națională, democratism, naționalism, federație, confederație, emigrația post 1848, riscrismamento, „Tânără Europă”, problema națională și minoritățile naționale din Imperiul habsburgic, Imperiul Austro – Ungar, autonomie, reprezentare, religie receptoră, secesiune, iridentism, organizare politică, partide naționale, Mitteleuropa, război mondial, unire, federalizare, stat național unitar.
V. De la ideea pan - europeană la Europa „Cortinei de Fier”. Ideea de unificare europeană în perioada 1918-1948.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: sistemul de la Versailles, Societatea Națiunilor, Rusia Sovietică / Uniunea Sovietică, Pactul de la Rapallo, Republica de la Weimar, statele naționale din Europa Centrală și de Est, Mica Antantă, Pan Europa, mișcarea pan-europeană, federalizare regională, problema cetățeniei, solidarității sociale și al uniunii vamale, problema educației, al „spiritului nou” și al tineretului, locul Marii Britanii și al Commonwealthului Britanic, reforma Societății Națiunilor, Pactul de la Locarno, Pactul Briand-Kellogg, Conferința de la Geneva, Planul Briand, Louis Loucheur și uniunea vamală, planul Herriot, planul Barthou, planul Laval, „Locarno oriental”, Înțelegerea Balcanică, Convențiile de la Roma, Aschluss, Axa Roma-Berlin, planul Hodza, criza sudetelor, Pactul Molotov – Ribentrop, Churchill și ideea uniunii anglo-franceze, planul lui Benedetto Croce, planul lui Altiero Spinelli, rezistența antifascistă europeană, „Giustizia e Liberta”, Cercul de la Kreisau, Charta atlantică, Națiunile Unite, Drepturile Universale ale Omului, discursul de la Fulton, Telegrama lungă, „cortina de fier”, satelizare, comunizare.
VI. Strategii americane în primul deceniu al Războiului Rece: efectele doctrinei Truman și planului Marshall asupra Europei occidentale.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: Declarația de la Yalta despre Europa Eliberată, Conferința de la Potsdam, Sistemul de la Bretton Woods, ONU, Declarația Universală a Drepturilor Omului, „Telegrama lungă”, doctrina Truman (conceptul de „îndiguiere”), sistem de alianțe, discursurile lui Sir Winston Churchill de la Fulton și Zürich, planul Marshall, OEEC / OECD, criza Berlinului, uniunea vamală a statelor Benelux, Tratatul de la Dunkerque, Tratatul de la Bruxelles, NATO.
VII. Începuturile integrării economice europene: de la Planul Schuman la Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: Planul Schuman, reconciliere franco-germană, Tratatul de la Paris, CECO, Planul Pleven, Uniunea Europeană Occidentală (WEU), inițiativa sovietică din 1952 privind unificarea Germaniei, restabilirea suveranității statului RFG, NATO, Tratatul de la Varșovia, Conferința de la Messina.
VIII. Integrarea economică europeană: de la Tratatele de la Roma (1957) la Tratatul de la Maastricht (1992).	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: crizele anului 1956, Conferința de la Messina, Comisia Spaak, Tratatele de la Roma, Comunitatea Economică Europeană, Euratom, CAP și dezbaterea inițiată de Charles De Gaulle, „criza locurilor goale”, compromisul de la Luxembourg, „force de frappe” și noua politică franceză („Europa națiunilor” și „Europa de la Atlantic la Urali”), Actul Unic European, Comunitatea Europeană și „Piața Comună”, Uniunea Monetară (EMU), Planul Werner, ECU, Parlamentul European, Acordul de la Schengen, Planul Dodge, Tratatul de la Maastricht, „criteriile de la Maastricht”.
IX. Abordări teoretice ale procesului integrării.	Prelegerea participativă,	Cuvinte cheie: integrare, transnațional, internațional, regionalizare, subsidiaritate,

	expunerea, exemplificarea	<i>reprezentativitate, federalism, funcționalism, neofuncționalism, interguvernamental, regim, interdependență.</i>
X. Cooperarea economică europeană în afara CEE / UE: AELES (EFTA), CAER.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	<i>Cuvinte cheie: acord de liber schimb, zonă de liber schimb, convertibilitate, sistem de satelit, complementaritate, planul Valev.</i>
XI. Comunitatea Europeană, granițele europene și problema securității.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	<i>Cuvinte cheie: sistem bipolar, sistem de securitate regională, sistemul euro-atlantic, NATO, WEU, planul Pleven, migrație, Acordurile de la Helsinki, zonă de bunăstare economică, agenda Nord-Sud, Acordul de la Schengen, CSCE, OSCE, Acordul de la Amsterdam (1997).</i>
XII. Edificarea Uniunii Europene: Tratatul de la Maastricht (1992), Tratatul de la Amsterdam (1997), Tratatul de la Nizza (2000), Proiectul de Constituție Europeană (2003) și Tratatul de la Lisabona (2007).	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	<i>Cuvinte cheie: Planul Dodge, Comisia Delors, Conferința de la Maastricht, Uniunea monetară, Piața comună, Tratatul de la Amsterdam, cetățenia europeană, reforma instituțiilor, Comisia Santer, Tratatul de la Nizza, Comisia Prodi, dezbaterea privind ideile Proiectului de Constituție Europeană, Tratatul de la Lisabona.</i>
XIII. Instituțiile comunității economice europene de la CECO la UE.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	<i>Cuvinte cheie: CECO, CEE, UE, Înalta Autoritate, Comisia, Consiliu, Adunarea, Parlamentul European, Curtea de Justiție, Tribunalul de Primă Instanță, Curtea Europeană de Conturi, Bnca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții, Fondul European de Investiții, Comitetul Economic și Social, Comitetul Regiunilor, CAP, PESC, fonduri structurale, fonduri preaderare, Tratatul de la Nizza, partide europene, alegeri europene, summit.</i>
XIV. Problema lărgirii și parteneriatelor CEE / UE: de la Europa celor Șase la Uniunea Europeană cu 27 state membre.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	<i>Cuvinte cheie: prima lărgire, veto-ul francez, lărgirea flancului sudic: Spania, Portugalia și Grecia, accesarea fostelor state neutre în UE (1995), lărgirea estică: accesarea statelor „grupului de la Vișegrad” (CEFTA), Conferința de la Coppenhaga și procesul de negociere, accesarea în cadrul statelor membre a României și Bulgariei, dezbaterea privind Turcia și Croația, problema parteneriatului cu Ucraina și zona Caucazului, planul Uniunii Mediteraneene.</i>

Bibliografie:

A. Bibliografia obligatorie:

1. Gyémánt, Ladislau, **Preistoria construcției europene**, Editura Fundației Pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999.
2. Kende Tamás (ed.), **Európai közjog és politika**, Osiris Kiadó, Budapest, 1995.
3. Gazdag Ferenc, **Európai integrációs intézmények**, Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
4. Păun, Nicolae, **Istoria construcției europene**, Editura Fundației Pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999.
5. Zorgbibe, Charles, **Construcția europeană. Trecut, prezent, viitor**, Editura Trei, 1998. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)

B. Bibliografia optională:

1. Duroselle, J. B., **L'idée de l'Europe dans l'histoire**, Paris, 1964

2. Saint Pierre, Abbé de, *Az örökbéke – tervezet rövid foglalata*, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1979. (BCU)
3. Kant, Immanuel, „Az örök békéről. Filozófiai tervezet”, In: *Válogatott tanulmányok*, Budapest, 1992, 258-287 o. (BCU)
4. Coudenhove-Kalergi, Richard N., *Pan-Europa*, Editura Pro Europa, 1997. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
5. Schuman, Robert, *Európáért*, Pannónia Könyvek, 1991. (BCU)
6. Marga, Andrei, *Filosofia unificării europene*, Biblioteca Apostrof, Cluj, 1995. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
7. Ivan, Adrian Liviu, *Sub zodia „Statelor Unite ale Europei”*, Editura Ecumenica, 2006. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
8. Millward, Alan S., *The Reconstruction of Western Europe 1945-1951*, Methuen &Co. Ltd., London, 1984. (Biblioteca Facultății de Istorie)
9. Prodi, Romano, *O viziune asupra Europei*, Editura Polirom, 2001. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
10. Păun, Nicolae, *Instituțiile Uniunii Europene. Evoluții și proiecte de reformă*, Editura Fundației Pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2004. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
11. Kende Tamás, Szűcs Tamás (eds.), *Az Európai Unió politikái*, Osiris Könyvkiadó, Budapest, 2001. (Biblioteca Facultății de Istorie)
12. Jászi Oszkár, *A Monarchia jövője*, Budapest, 1918, (Reprint, 1993) (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
13. Pușcaș, Vasile, *Negotiating With The European Union*, vol. I-III., Editura Economică, 2003.(BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
14. Davis, Norman, *Europe. A History*, Oxford University Press, 1996. (BCU și Biblioteca Facultății de Istorie)
15. Vese, Vasile, Ivan, Adrian L., *Istoria integrării europene*, Presa Universitară Clujeană, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorii reprezentativi din domeniul aferent programului

Această materie ce include curs și seminarii, întrunește toate calitățile în conformitate cu următoarele standarde:

- Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Pentru absolvirea acestei materii, studenții trebuie să dovedească în cadrul evaluării finale, în formă de <i>examen scris</i> , cunoașterea terminologiei, conceptelor și tematicii parcuse la curs.	Examen scris	60%

10.6 Standard minim de performanță

- Predarea a cel puțin 50% din lucrările de verificare cerute.
- Nota minimă de 5 (cinci) la evaluarea finală.

Data completării

28.03.2020

Semnătura titularului de curs

Conf. dr. Löhárt Tamás

Data avizării în departament

31.03.2020

Semnătura directorului de departament

Conf. dr. Nagy Robert-Miklos

